

Dret de la Informació

2013/2014

Codi: 103108

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: Nuria Saura Freixes

Correu electrònic: Nuria.Saura@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

L'assignatura Dret de la Informació no requereix cap requisit previ per a ésser cursada, al tractar-se d'una formació jurídica pensada per al grau de Periodisme, que ja comporta uns coneixements jurídics bàsics adquirits en el grau. Aquesta assignatura aporta un coneixement aprofundit dels continguts i els medis de protecció del dret de la informació tan a nivell internacional i europeu com nacional i autonòmic.

Objectius

La Universitat Autònoma de Barcelona va ser pionera en la inclusió d'assignatures de contingut jurídic als plans d'estudi de Ciències de la Comunicació.

Aquesta assignatura té com a finalitat aportar uns coneixements aprofundits per als professionals de la informació respecte al marc jurídic regulador del dret de la informació. Es tracta de conèixer els continguts i els tribunals i òrgans de protecció internacionals, europeus, nacionals i autonòmics. Es tracta doncs d'aprendre també l'aplicació i la interpretació del dret de la informació a través d'un debat crític, adquirint alhora unes competències de recerca de jurisprudència i normativa.

Es vol incidir en el coneixement dels drets humans i del dret a la informació com a dret fonamental en una societat democràtica. Alhora es proporciona un coneixement del sistema jurídic internacional, europeu, nacional i autonòmic que permeti la seva utilització, documentació, recerca a l'hora d'elaborar continguts periodístics.

D'aquesta manera es realitza un aprenentatge en diferents àmbits interrelacionats:

- una introducció al marc internacional, europeu, nacional i autonòmic de protecció i regulació dels dret a la informació.
- el coneixement dels òrgans i la normativa de protecció del dret a la informació a nivell internacional, europeu, nacional i autonòmic.
- el coneixement del dret a la informació com a dret fonamental en una societat democràtica.
- la capacitat per a la recerca, documentació, coneixement i utilització del sistema jurídic a l'hora d'elaborar continguts periodístics.

Competències

- Periodisme
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
2. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
3. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
6. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
7. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

1. El dret de la informació com a dret fonamental
  - El dret de la informació com a dret fonamental en la Constitució Espanyola
  - Garanties constitucionals específiques del professional de la informació
  - Estatut jurídic del professional de la informació
2. El dret de la informació i la llibertat d'expressió en el Conveni Europeu de Drets Humans
  - El Consell d'Europa
  - L'article 10 del Conveni Europeu de Drets Humans
  - La jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans sobre la llibertat d'expressió i d'informació
- 3- La Societat de la Informació i la Unió Europea
  - La Unió Europea: principis, institucions i funcionament
  - La normativa europea sobre la societat de la informació
  - La Carta de Drets Fonamentals: pluralisme, llibertat d'expressió i d'informació
4. El dret de la informació i el dret a la llibertat d'expressió en el sistema de Nacions Unides
  - El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics: L'article 19
  - La prohibició de l'apologia de l'odi: l'article 20

- El Comitè de Drets Humans.
  - El Relator especial per a la protecció i promoció del dret a la llibertat d'opinió i d'expressió
  - La protecció jurídica del periodisme de denúncia de vulneracions de drets humans
5. El dret de la informació i els conflictes armats
- La relació entre els Drets Humans i el Dret Internacional Humanitari
  - El règim jurídic de protecció dels periodistes en els conflictes armats
  - La derogació o suspensió de la llibertat d'informació i d'expressió: marc internacional i nacional.
6. Regulació jurídica dels mitjans de comunicació
- Marc estatal, autonòmic, internacional i europeu
  - La llibertat de creació d'empreses de comunicació i les seves limitacions
  - La Llei General de Comunicació Audiovisual
  - Titularitat competencial i gestió de la radiotelevisió
  - El règim de l'audiovisual a Catalunya
7. Règim jurídic de les comunicacions audiovisuals
- El règim jurídic específic de la televisió
  - El règim jurídic específic de la ràdio
  - La televisió pública i privada
  - Les emissores comercials i les cadenes privades de radiodifusió
8. Les autoritats independents de l'audiovisual
- Significat i sentit de les autoritats reguladores independents
  - Estudi de les autoritats independents de l'audiovisual a nivell comparat
  - Del Consell Estatal de Medis Audiovisuals a la Comissió Nacional del Mercat i de la Competència
  - Funcions i competències del Consell de l'audiovisual de Catalunya
9. Els mitjans de comunicació i la seva estructura empresarial
- Els mitjans de comunicació com a empreses. Implicacions ètiques
  - Els principis editorials i els drets fonamentals
  - La publicitat: forma de comunicació i regulació jurídica
10. Noves tecnologies: regulació i incidències en l'àmbit periodístic
- Els delictes informàtics i la responsabilitat en la utilització de noves tecnologies

- La protecció de dades personals
- El ciberperiodisme

Seminari pràctic

1. El dret de la informació com a dret fonamental: Recerca, comentari i debat crític de sentències del Tribunal Constitucional.
2. El dret de la informació i la llibertat d'expressió en el Conveni de Drets Humans: Recerca, comentari i debat crític de sentències del Tribunal Europeu de Drets Humans.
3. La societat de la informació i la normativa de la Unió Europea: Recerca, comentari i debat crític de sentències del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.
4. El Sistema de Nacions Unides i la protecció del dret de la informació i la llibertat d'expressió: Recerca, comentari i debat crític d'Informes del Relator per a la protecció i la promoció del dret a la llibertat d'opinió i d'expressió, i també de Decisions del Comitè de Drets Humans.
5. El dret de la informació i els conflictes armats: Recerca, comentari i debat crític d'un cas del Tribunal Penal Internacional per a Ruanda.
6. La regulació jurídica dels mitjans de comunicació: Recerca, comentari i debat crític de sentències del Tribunal Constitucional.
7. Règim jurídic de les comunicacions audiovisuals: Recerca, comentari i debat crític de sentències del Tribunal Suprem
8. Les autoritats independents de l'audiovisual: Recerca, comentari i debat crític a partir de les actuacions del Consell de l'audiovisual de Catalunya.
9. Els mitjans de comunicació i la seva estructura empresarial, implicacions ètiques: Recerca, comentari i debat crític sobre principis editorials.
10. Noves tecnologies: regulació i incidències en l'àmbit periodístic: Recerca, comentari i debat crític sobre els nous conflictes derivats de l'ús de noves tecnologies en l'àmbit periodístic

Metodologia

Es tracta d'adquirir uns coneixements bàsics a partir d'un procés d'aprenentatge autònom de l'alumne, guiat a través de les classes tan teòriques com pràctiques en les quals es donen a conèixer les eines i les fonts en les quals es pot obtenir la informació i consolidar els continguts.

La docència es desenvoluparà de la següent manera:

ACTIVITATS DIRIGIDES

- a) Classes teòriques: 10 % classes magistrals
- b) Seminaris 25% Treball individual o en grup d'un tema o activitat específica en les classes pràctiques

ACTIVITATS SUPERVISADES

Tutories 5%

Activitats presencials individuals o en grup orientades a consolidar i aprofundir en els continguts mitjançant supòsits de fet pràctics així com resolució dels problemes d'aprenentatge.

ACTIVITATS AUTÒNOMES 55%

d) Recerca, comentari, lectura, anàlisi de textos i jurisprudència, preparació de treballs i comentaris, redacció de notícies, realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	1, 3, 5, 6, 7
Seminaris i classes pràctiques	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Supervisades			
Elaboració de fitxes, esquemes o escrits	2	0,08	2, 4, 5, 6, 7
Tutories	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Autònomes			
Cerca de documentació i bibliografia	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Estudi i lectura de textos	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Redacció de treballs	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Avaluació

Es realitzaran les següents activitats d'avaluació de les competències adquirides a l'assignatura:

- Exàmens orals o escrits (proves de preguntes obertes, tipus test o de desenvolupament).
- Treballs (treballs de comentari sobre els casos i lectures que es plantejaran en les activitats del seminari pràctic).
- Valoració de les activitats desenvolupades i de la qualitat de les intervencions en les classes pràctiques.

Estructura general d'avaluació serà:

- Examen 45 %
- Treballs sobre les lectures i casos del seminari pràctic 45 %
- Activitats i intervencions en el seminari pràctic 10%

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita final	25%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Prova escrita parcial	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Realització de pràctiques: correcció i avaluació a l'aula	10%	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Realització de treballs i comentaris sobre textos	45%	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

DE CARRERAS. LL.: Las normas jurídicas de los periodistas. Universitat Oberta de Catalunya, Editorial UOC, 2012

TORRES DEL MORAL. A (Dir): Libertades informativas, Colex, 2009.

FREIXES, T: Libertades informativas e integración europea. Colex, Madrid

GAVARA DE CARA, J.C (ED): Las autoridades independientes en materia audiovisual, Bosch, Barcelona, 2013.

La bibliografia específica de cada temàtica es proporcionarà al llarg del curs.